

25 december 2024
Eerste Kerstdag

Kerstverhaal: 'Niemand is zoals jij' (naar Max Lucado)

De nerflanders zijn kleine mensen van hout. Alle houten mensen zijn gemaakt door Eli, een houtsnijder. De nerflanders zien er allemaal verschillend uit. De een lang, de ander kort. De een dik, de ander dun.

Elke dag doen de nerflanders hetzelfde: ze geven elkaar stickers. Waar je ook kijkt, overal zijn ze bezig elkaar stickers op te plakken. Wie er mooi uitziet met veel kleuren, krijgt vaak een gouden ster. Wie afgebladderde verf heeft, een grijze stip.

Wie goed kan sporten, krijgt een ster. Of wie heel sterk is. Of wie erg slim is of mooi kan zingen. En heb je eenmaal een gouden ster, dan wil je er meer. Dan doe je je best om er nog meer te krijgen.

Maar er zijn ook nerflanders die grijze stippen krijgen. Ze kunnen weinig. Zoals Wout. Hij probeert goed te worden in hoogspringen. Maar hij valt steeds. En krijgt dan grijze stippen. Zijn hout raakt door het springen beschadigd. Nog meer grijze stippen krijgt hij. Wout durft na een tijdje niet meer naar buiten. Hij heeft heel veel grijze stippen. En omdat hij er zoveel heeft, krijgt hij er iedere dag meer bij. Zomaar. Zonder dat hij iets verkeerd heeft gedaan. Alleen maar omdat de mensen denken: dat is er een met allemaal grijze stippen. Die doet vast niets goed.

Het duurt niet lang of Wout gaat het zelf geloven: dat hij niets kan. Dat hij stom is. Heel soms gaat hij naar buiten als hij andere nerflanders met grijze stippen ziet. Bij hen voelt hij zich iets beter.

Op een dag ontmoet hij een nerflander die anders is dan de anderen: ze is enkel van hout. Ze heet Lucia. En ze heeft geen sterren of stippen! De mensen proberen haar stickers te geven. Maar ze blijven niet plakken. 'Wow, jij hebt helemaal geen grijze stippen!' roept iemand en geeft haar een ster. Maar die valt zomaar van haar af. 'Je bent vast niet veel soeps want je hebt helemaal geen sterren,' zegt iemand anders en geeft haar een stip. Maar ook die blijft niet plakken.

'Ik wil zijn zoals jij, Lucia,' zegt Wout. 'Ik wil niet dat andere mensen stickers op mij plakken. Hoe doe je dat toch?' 'Heel eenvoudig,' zegt Lucia, 'elke dag ga ik naar Eli.' 'Eli?' 'Ja, de houtsnijder. Daar bovenop de heuvel. Daar is zijn werkplaats.' Dan draait Lucia zich om en huppelt weg.

'Hij ziet me komen met al die grijze stippen!' roept Wout haar nog achterna. Maar Lucia hoort het niet meer. Thuis zit Wout voor het raam. Hij kijkt naar al die mensen die druk zijn elkaar stippen en sterren te geven. 'Ik heb er genoeg van,' moppert hij. En besluit naar Eli te gaan.

Wout loopt de heuvel op. Hij stapt de enorme werkplaats binnen. Alles ziet er groot uit. Een grote werkbank. Een grote stoel. Wout slikt. Ik moet hier wegwezen! Denkt hij en hij draait zich om.

'Wout?' hoort hij.

Wout blijft staan.

'Wout! Wat fijn dat je gekomen bent!'

'Weet u wie ik ben?' vraagt Wout verbaasd.

'Natuurlijk weet ik wie je bent. Ik heb je zelf gemaakt.'

Eli tilt Wout op en zet hem op zijn werkbank.

'Hmmm,' mompelt hij als hij alle grijze stippen ziet. 'Ik zie dat de mensen jou geen goede nerflander vinden.'

'Het spijt me...' zegt Wout. 'Ik heb echt mijn best gedaan.'

'Oh, dat hoeft je tegen mij niet te zeggen hoor. Ik trek me niets aan van wat de mensen denken.'

'Oh nee?' vraagt Wout verbaasd.

'Nee. En jij zou dat ook niet moeten doen. Het maakt niet uit wat zij van je denken. Het gaat erom wat ik van je vind. En ik vind jou heel bijzonder.'

Wout moet lachen. 'Ik kan niets. Ik zie er niet uit. Ik, bijzonder? Bijzonder lelijk zeker.'

Eli legt zijn handen op de kleine houten schouders van Wout. 'Ik heb jou toch gemaakt? Ik vind je mooi zoals je bent. Ik hou van jou.'

Wout wordt er verlegen van. Hij weet niet wat hij moet zeggen.

'Fijn dat je gekomen bent,' zegt Eli.

'Ik ben gekomen omdat ik iemand heb ontmoet die niet is beplakt met sterren of stippen,' legt Wout uit.

'Ik weet het, ze heeft me over jou verteld,' zegt Eli.

'Hoe komt het dat de stickers bij haar niet blijven plakken?'

Eli zegt: 'Zij heeft besloten dat wat ik van haar vindt belangrijker is dan wat de mensen van haar vinden.'

'Oh?' zegt Wout.

'De stickers blijven alleen plakken als je ze belangrijk vindt,' zegt Eli.

Wout denkt na.

'Dus ik kan er zelf voor kiezen of ik ze belangrijk vind?' vraagt hij.

'Precies,' zegt Eli. 'Kom maar vaak bij me. Dan laat ik je merken hoeveel ik van je houd.'

Eli tilt Wout van de werkbank en zet hem op de grond.

'Niet vergeten hè,' zegt Eli. 'Jij bent bijzonder. Want ik heb je gemaakt.'

Wout loopt de werkplaats uit. En hij denkt: volgens mij meent Eli het echt...

Terwijl hij dit denkt, valt er een grijze stip op de grond.

Lezing uit het evangelie: Johannes 3,14-17 (Bea)

Lied: 'The lighthouse' (t. en m. Andy Beck, vert. Lodewijk de Vries-van Hoeijen) – door FREE

Overdenking

“Zolang God kinderen in ons midden zendt, heeft hij zich nog niet van ons afgewend.”

Het zijn bekende dichtregels. De dichter Muus Jacobse schreef ze. In 1936 werd het gedicht gepubliceerd. Het complete sonnet klinkt zo:

Ons is geen toekomst en geen keus gelaten:
wij moeten voort, verward en hulpeloos,
in een cultuur van films en radio's
en soms, wat over het verleden praten.

Niemand ontkomt er aan... alleen het kind
is nog hetzelfde als voor duizend jaren.
Nieuw en verwonderd ligt het rond te staren
alsof de wereld pas vandaag begint.

O makker in ditzelfde grauwe getij,
nog altijd komt het kind tot jou en mij.
Nog altijd kan de wereld nieuw beginnen

in ieder kind kan het opnieuw beginnen.
Zolang God kinderen in ons midden zendt,
heeft hij zich nog niet van ons afgewend.

1936 is een jaar van crisis en werkloosheid; van dreiging van oorlog. Jacobse spreekt in het gedicht van uitzichtloosheid. Van een grauwe tijd. En toch, zegt hij, we kunnen niet anders dan vooruit.

Zo erg is onze situatie nu gelukkig niet. Onze welvaart is zo'n vijf keer groter dan toen. In ons land kennen we al 80 jaar geen oorlog meer.
Maar ook nu is er onzekerheid. Angst. En zijn er mensen die zich afvragen: waar is God? Als God bestaat, waarom is er dan zoveel narigheid? Waarom grijpt hij niet in? Er zijn zelfs mensen die hun geloof in God vaarwel zeggen. Ze kunnen de werkelijkheid niet rijmen met een goede God.

Toch houdt de evangelist Johannes ons voor dat God van ons houdt. Zoals de houtsnijder Eli houdt van Wout.
“Want God had de wereld zo lief,” schrijft Johannes, “dat Hij zijn enige Zoon heeft gegeven, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.” En de dichter Muus Jacobse pakt dit op. Ook hij gelooft in Gods liefde. Zolang er kinderen geboren worden, is er hoop, dicht hij. Hoop op een nieuw begin.

Bijna een eeuw geleden is dit gedicht geschreven – en het is nog steeds actueel. Ook vandaag, in een viering waarin een klein meisje wordt gedoopt. Viering van nieuw leven dat ons zegt: God heeft zich nog niet van ons afgewend.

Misschien is het wel de kern van het Kerstfeest. Datgene waar het verhaal over de geboorte van Jezus van getuigt. Het vertelt ons niet dat alles oké is. Het zegt niet dat God de problemen de wereld uit helpt. Het zegt niet dat God ingrijpt en alles ten goede keert.
Maar het vertelt wel wat FREE zong. ‘We are not alone,’ zong FREE. Nooit zijn we alleen, want God is erbij. Zo

heeft eens Mozes God ervaren: als hij die erbij is. En zo is zijn naam altijd gebleven.

Misschien komt de vraag naar boven: hoe dan? Waarin zien we dat God erbij is? Hoe merken we dat, en wat hebben we eraan?

Het is een vraag die als een rode draad door de hele bijbel heen loopt. Tastend formuleren de verhalen een antwoord. Zoekend verwoorden de profeten waar we God tegenkomen. In gelijkenissen voegt Jezus er zijn gedachten aan toe. God is er, is telkens de boodschap. God maakt het leven anders. Maar je zult moeite moeten doen om hem te vinden.

Daar maakt de humorist Lukas gelijk een grap van. Engelen komen aan herders vertellen dat ze God moeten gaan zoeken. Waar moeten ze op letten, als ze zoeken? Nou, of ze een kind vinden dat in doeken is gewikkeld en dat in een voerbak voor dieren ligt! Een lachwekkende aanwijzing. Werd niet elk kind ingebakerd? En werden niet heel veel baby's in een kribbe gelegd? Daar lagen ze immers veilig en warm.

Het werd dus zoeken naar een naald in een hooiberg. Of wilde Lukas misschien zeggen: in iedere pasgeboren baby kom je God tegen? Zoals Muus Jacobse het bijna 2000 jaar later verwoordt: elk kind dat geboren wordt, betekent hoop op een nieuw begin.

Het is dus mogelijk om God te vinden.

Hij wil graag het licht zijn in ons leven – let me be a light, zong FREE. Let me show the way. Let me be a beacon. Laat me een baken zijn voor wie verdwaald is.

En als we hem nou niet zoeken?

Het is aan ons. God straft niet, zegt de evangelist Johannes: “God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen.”

God geeft. God is aanwezig. Maar hij dringt zich niet op. Hij komt niet met tromgeroffel en pracht en praal. Hij lijkt soms zo onvindbaar als een naald in een hooiberg.

God wacht op ons. Bovenop zijn heuvel, bij wijze van spreken. En hij is blij als we langskomen.
Maar we moeten zelf de heuvel opklimmen – net als Wout.

*Lied: ‘Wij trekken in een lange stoet’: **lied 506**
(t. André Troost, m. Engeland 18e eeuw)*